

Federatie van Surinaamse Agrariërs (FSA)

 Letitia Vriesdelaan # 9, Paramaribo, Suriname
 08888966

Memo van de Federatie van Surinaamse Agrariërs Inzake de Overeenkomst van de Staat Suriname en LR Group

Inleiding:

De Staat Suriname is op 18 Oktober 2018 in alle stilte een overeenkomst aangegegaan met de LR group uit Israel, waarin aan deze buitenlandse partij diverse ongekende zeer aantrekkelijke faciliteiten zijn verschaft.

Hoewel het prioriteit geven aan de agrarische sector en ruime staatsmiddelen beschikbaar te willen stellen voor facilitering van de agrarische productie door de sector van harte wordt ondersteund hebben de agrarische sectororganisatie ernstige bezwaren tegen deze overeenkomst.

Overwegende:

1. Dat de agrarische sector in het bijzonder de agrariërs noch hun organisaties op geen enkele wijze noch bij de voorbereiding noch bij de totstandkoming van deze overeenkomst zijn gekend;
2. Dat de uitvoering van dit project ernstige negatieve gevolgen voor de lokale agrarische bedrijven zal hebben;
3. Dat met de uitvoering hiervan het overgrote deel der agrarische productie uit handen van de particulieren boeren en hun families wordt geslagen en de Staat binnen 3 jaar de overheersende voedselproducent in Suriname zal worden;
4. Dat de agrariërs principieel geloven in een liberale particuliere productie economie en niet in een door de Staat geleide (agrarische) productie, welke nu zelfs in de centraal gedirigeerde communistische landen wordt afgeschaft.
5. Dat de bestaande belemmeringen die de agrariërs in het land dagelijks in hun operaties ondervinden op de gebieden van gronduitgifte, toegang tot en prijs van krediet, kennis en

Paraaf van de ondertekenaars:

technologie, toegang tot de Caricom- en de EU markt, bij de overheid meer dan bekend is, hetgeen ook uit alle beleidsdocumenten blijkt;

6. Dat de uitvoering van dit project in deze vorm de belemmeringen die de agrariers dagelijks in hun operaties ondervinden absoluut niet helpt oplossen;

Uit de inhoud van het Projectdocument en de getekende Overeenkomst hebben de sectororganisaties een aantal zorgpunten gedestilleerd:

1. Dat ondanks de gratis faciliteiten als uitstekende landbouwgrond met alle reeds aanwezige faciliteiten, goedkoop krediet, belastingvrijdom en heffingsvrije toegang tot de binnenlandse markt het rendement (IRR) bij een extreme projectduur van 20 jaar slechts 16,1% bedraagt.
2. Dat er in het projectdocument een sensitiviteitsanalyse ontbreekt, waardoor er geen zicht is op het rendement bij tegenvallende resultaten. In geval van tegenvallende resultaten zal direct of indirect de Staat hiervoor opdraaien.
3. Dat de beoogde voordelen uit de moderne high-tech productiemethoden voor de consument, gezien de gehanteerde hoge af-boerderij prijzen (melk US\$1/liter, ei US\$ 0,18/stuk, kip US\$ 4/kg, tomaten en peper US\$ 2,24/kg, komkommer US\$ 2/kg), niet tot verlaagde consumentenprijzen zal leiden. Integendeel zal dit project bij hantering van gangbare handelsmarges variërend per product tussen de 25% en 50%, de prijzen in de winkel doen stijgen.
4. Dat, gezien de gehanteerde af-boerderij prijzen, de productie niet competitief zal blijken te zijn en de beoogde exporten naar de zowel de Caricom als de EU markt zal uitblijven.
5. Dat, gezien de definitie van Bruto marge, de beloning van de LR group gegarandeerd is en ze onvoldoende prikkel hebben om efficiënt te produceren.
6. Dat er geen enkele controle op de besteding van onze staatsmiddelen door de LR Group is opgenomen, sterker nog dat de betalingen in vreemde valuta in het buitenland dient plaats te vinden.

De speciale faciliteiten verschaft aan LR Group door deze overeenkomst behelsen onder meer:

1. Reeds volledig ontwikkelde landbouwgronden (genoemd worden 550 ha plus Landsboerderij, plus Dirkshoop), inclusief opstallen voorzien van de benodigde infrastructuur;
2. Staats/Krediet garantie ten bedrage van € 59 miljoen, welke bij mislukking geheel door de belastingbetaler zal worden betaald;
3. Alle benodigde vergunningen;
4. Vrijdom van alle Belastingen.
5. 25% van de bruto winst

Paraaf van de ondertekenaars:

De ongewijzigde voortgang van deze overeenkomst heeft als gevolg:

1. Een ongelijke, onredelijke en onrechtvaardige behandeling voor de lokale agrariers en hun families, hetgeen voor hen en hun sectororganisaties niet acceptabel is.
2. Dat de agrarische sector en de agrarische sectororganisaties in Suriname actief voor haar belangen zal opkomen en op zijn minst een gelijke behandeling van haar Regering eist.

Uitgaande van het bovenstaande zijn er drie opties in ogenschouw genomen, waaronder:

	Model omschrijving	Acties
1	Eenzijdige beëindiging van de overeenkomst door LVV	Uitzoeken de consequenties voor Suriname van een eventuele claim. Juridisch advies is opgevraagd
2	Binnen de getekende overeenkomst toch het beste voor de Surinaamse agrarische sector eruit te halen	Zie FSA model hieronder
3	Uitvoeren getekende overeenkomst zoals het staat	FSA tekent protest hiertegen en verwerpt dit model

Optie 3 wordt na bestudering falikant afgewezen vanwege de mogelijk negatieve nationale economische en sociale repercusies in het algemeen en die voor de agrarische sector in het bijzonder.

FSA geeft om praktische redenen voorkeur aan model 2 en heeft hiervoor een raamwerk geformuleerd en uitgewerkt. Dit sectordocument is het vertrekpunt voor verdere besprekingen

Algemene beginselen van dit raamwerk:

- a. De Overheid moet zich niet bezighouden met de agrarische productie, maar de randvoorwaarden creëren voor lokale ondernemers die produceren.
- b. De fysieke en financiële ruimten die vrijkomen zullen worden gebruikt voor het opzetten van de productiefaciliteiten voor de lokale ondernemers op de beschikbaar gestelde locaties (Groningen, Lelydorp etc.).
- c. Voor overige private agrarische ondernemers die voldoen aan de voorwaarden binnen dit project kunnen er productiefaciliteiten worden neergezet op andere locaties in het land.

Paraaf van de ondertekenaars:

FSA wenst een gelijke behandeling van de Surinaamse agrariers. Hierbij zijn vereist:

A. Het wijzigen van de overeenkomst met LR Group in diër voege dat:

1. De LR Group zich exclusief zal richten op het opzetten en gedurende 5 jaar exploiteren van 4 moderne high-tech modelbedrijven als voorbeeld voor efficiënte productie van eieren, kippenvlees, kasgroenten en melk en een trainingscentrum voor kennisoverdracht aan bestaande en nieuwe boeren. Deze modelbedrijven zullen geheel transparant en toegankelijk zijn en tevens dienen als praktijkcentra voor de (her)training en het verschaffen van voorlichting aan de lokale boeren op de diverse gebieden.
2. De LR Group geen mega Staatsproductiebedrijven opzet, maar zich beperkt tot het opzetten en exploiteren gedurende maximaal 5 jaar van kern/modelbedrijven op de 4 genoemde gebieden en een trainingscentrum met high-tech en innovatieve faciliteiten.
3. De in de overeenkomst geplande Staatsbedrijven worden omgezet in:
 - a. 1 LR model groentenbedrijf/greenhouse van 5.000 m² en 11 particuliere outgrowersbedrijven van 5000 m²
 - b. 1 LR model eierproductiebedrijf met 6.000 legkippen en 2 particuliere outgrowersbedrijven van 6.000 legkippen;
 - c. 1 LR model kippenvleesproductiebedrijf met 12.500 broilers en 15 particuliere outgrowersbedrijven van 12.500 broilers
 - d. 1 LR model melkveebedrijf met 40 lacterende melkkoeien en 12 particuliere outgrowersbedrijven met 40 koeien. De rehabilitatie/uitbreiding van de Melkcentrale middels de kredietfaciliteit (USD 11,3 M) van India maakt het opzetten van nóg een melkverwerkingsbedrijf overbodig.
4. De LR modelbedrijven zullen tevens fungeren als kernbedrijf waaromheen naast bestaande productiebedrijven diverse nieuw op te starten lokale bedrijven als contractboeren/outgrowers optreden. De modelbedrijven verschaffen tegen betaling diverse inputs (goederen en diensten) aan de outgrowers voor de daadwerkelijke efficiënte productie van eieren, kippenvlees, melk en kasgroenten.
5. De niet voor de modelbedrijven en het trainingscentrum benodigde middelen uit het door de Staat gegarandeerde krediet worden ingebracht in een Outgrowers Krediet Fonds, waar alle participerende getrainde boeren tegen gunstige condities (maximaal 6,75%) kunnen lenen voor de upgrading cq. de opzet van hun bedrijf.

Paraaf van de ondertekenaars:

6. De niet voor de modelbedrijven en het Trainingscentrum benodigde resterende grond van de toegewezen terreinen Landsboerderij, Dirkshoop etc. wordt opgedeeld en beschikbaar gesteld voor de outgrowers bedrijven, waarvan de toewijzing geschiedt aan getrainde (aspirant) boeren.
7. Aangezien niet iedere agrarier in aanmerking zal komen voor een outgrowersfunctie zal, zolang het AKF niet operationeel is, het Outgrowers Krediet Fonds (een window tot een maximum van 25% van het Fonds) beschikbaar zijn voor investeringen in niet-outgrowersbedrijven in de agribusiness.
8. De modelbedrijven worden na afloop van de contractperiode (maximaal 8 jaar) op transparante wijze geprivatiseerd.
9. Dat er een structuur wordt opgezet bij elk LR modelbedrijf (4 aparte kernbedrijven), waarbij de outgrowers deel zijn van het modelbedrijf (ownership).

B. Gelijke behandeling van de Surinaamse agrariërs vereist tevens:

1. Versnelde toewijzing alle grondaanvragen die bij het Ministerie van ROGB liggen voor agrarische productie en ontwikkeling van nieuwe productiearealen voor uitgifte aan startende agrariërs.
2. Op de meest korte termijn reactiveren en optoppen van het AKF, zoals reeds toegezegd.
3. De import van alle agrarische inputs en machineriën uit het buitenland zonder enige vorm van belasting mogelijk maken.

Conclusie:

Teneinde de door de Staat Suriname getekende overeenkomst met LR Group enigszins te verzoenen met het nationaal belang is minimaal een gelijke behandeling van de Surinaamse agrariërs vereist.

Paraaf van de ondertekenaars:

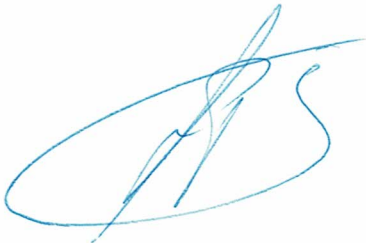

Verzoek:

Vanwege het belang en de urgentie vragen de agrarische organisaties verenigd in de FSA om op de meest korte termijn hieromtrent door de President van de Republiek te worden ontvangen.

Paramaribo, 28 Oktober 2019

De relevante Samenwerkende Agrarische Organisatie's verenigd in de FSA:

Federatie van Surinaamse Agrariers (FSA)

Prahlad Sewdien (Voorzitter)

Vereniging van Exporteurs van Agrarische Producten in Suriname (VEAPS)

Umar Taus (Voorzitter)

Landbouwcoöperatie Kwatta en Omstreken (LCK)

Diego Rodriguez (Secretaris)

Paraaf van de ondertekenaars:

Vereniging voor Duurzame Ontwikkeling Weg Naar Zee

Soekirin Ardjosoediro (Voorzitter)

n.d.

Suriname Industrial Fisheries Cooperative (SIFCO)

Prahlad Sewdien (Voorzitter)

De Associatie Pluimvee Sector Suriname (APSS)

Nemchand Kanhai (Voorzitter)

Stichting Pluimvee Kwekerscollectief Suriname (Stichting PKS)

Ellen Naarendorp (Voorzitter)

Paraaf van de ondertekenaars:

